

DOI: <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2026-83-144>

УДК 657.6

МЕХАНІЗМИ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ВІДШКОДУВАННЯ ЗБИТКІВ, ЗАВДАНИХ БЮДЖЕТУ, У ПРАКТИЦІ СУБ'ЄКТІВ ДЕРЖАВНОГО ФІНАНСОВОГО КОНТРОЛЮ УКРАЇНИ

MECHANISMS FOR ENSURING COMPENSATION FOR DAMAGES CAUSED TO THE BUDGET FOR THE PRACTICE OF PUBLIC FINANCIAL CONTROL ENTITIES IN UKRAINE

Мережка Юрій Сергійович

аспірант,

Харківський національний університет імені В. Н. Каразіна

ORCID: <https://orcid.org/0009-0004-0790-4448>

Merezhka Yurii

V. N. Karazin Kharkiv National University

Забезпечення відшкодування збитків, завданих державному бюджету, є важливим аспектом державного фінансового контролю в Україні. У статті проаналізовано правові, інституційні та процедурні механізми повернення втрат, спричинених неефективним управлінням, шахрайством та порушеннями фінансової дисципліни. Виявлено ключові недоліки системи: обмежену превентивність контролю, фрагментарність міжвідомчої взаємодії та процедурні бар'єри, що знижують фактичний рівень компенсації. Обґрунтовано напрями вдосконалення: посилення правових норм і відповідальності за невиконання вимог контролю, розвиток координації та обміну даними між контролюючими, аудиторськими та правоохоронними інституціями, упровадження ризикорієнтованих і превентивних аудиторських інструментів, а також розвитку кадрового потенціалу. Запропоновані заходи сприяють підвищенню прозорості та фінансової дисципліни.

Ключові слова: аудиторські механізми, відшкодування бюджету, державний фінансовий контроль, фінансова відповідальність, фіскальний нагляд.

Ensuring compensation for damages to Ukraine's state budget remains a pressing issue, particularly due to the persistent gap between identified losses and amounts actually recovered, despite ongoing reforms. The study aims to analyze and systematize the mechanisms employed by public financial control bodies to secure recovery, identify shortcomings in their application, and substantiate directions for improvement. The research methods include qualitative analysis of the legal, institutional, and procedural framework; functional classification of recovery instruments (administrative requirements and sanctions, judicial remedies, budgetary reallocation, and voluntary pre-trial compensation); and quantitative assessment of effectiveness using the proposed "Recovery Rate (%)" indicator based on the State Audit Service's annual reporting. The findings show a substantial improvement in recovery performance over 2022–2025: the Recovery Rate increased from 1.1% (2022) to 35.1% (2025). However, a considerable share of losses remains unrecovered, indicating persistent constraints related to enforcement and follow-up. The study highlights key limiting factors, including lengthy court proceedings and weak enforcement of court decisions, insufficient preventive controls, and fragmented oversight caused by inadequate interagency coordination and data exchange. The practical value of the article lies in recommendations to strengthen the regulatory and enforcement toolkit, institutionalize interagency cooperation (including integrated data platforms and joint task forces), expand preventive control through PIFC instruments (risk-based approaches, a dedicated PIFC web portal, and delegated managerial accountability), and develop human capacity through targeted training and professionalization initiatives. The article's novelty lies in linking the set of recovery mechanisms to a unified, comparable effectiveness metric and in conceptualizing recovery as a chain that requires coordinated preventive and reactive measures. The results can be used by audit and control bodies to monitor recovery performance and to prioritize corrective actions and institutional improvements.

Key words: Public financial control, budget recovery, financial accountability, fiscal oversight, audit mechanisms.

Постановка проблеми. Забезпечення відшкодування збитків, завданих державному та місцевим бюджетам, є одним із центральних завдань системи державного фінансового контролю в Україні. В умовах повномасштабної війни, коли фіскальний простір країни суттєво звужений, а потреби у бюджетних видатках зростають безпрецедентними темпами, кожна гривня, повернута до бюджету внаслідок виявлених порушень, набуває особливої стратегічної ваги.

Актуальність проблеми оптимізації механізмів відшкодування збитків бюджету визначається кількома факторами. По-перше, обсяги виявлених фінансових порушень залишаються значними: за даними Державної аудиторської служби України, у 2024 році загальний обсяг виявлених втрат ресурсів (недоотримані доходи, незаконні та нецільові витрати, недостачі) становив понад 41 млрд грн. По-друге, рівень фактичного відшкодування цих збитків традиційно залишався низьким, хоча у 2025 році спостерігалася позитивна динаміка – відсоток відшкодувань зріс більш ніж удвічі порівняно з попереднім роком. По-третє, воєнний стан створює як додаткові виклики (обмеження доступу до об'єктів контролю, кадровий дефіцит), так і нові можливості (посилення суспільного запиту на прозорість та підзвітність).

Проблематика відшкодування збитків, завданих державному бюджету, тісно пов'язана із загальними викликами підвищення рівня підзвітності та прозорості у сфері управління публічними фінансами. Попри наявність нормативно-правових та інституційних засад, на практиці зберігаються значні неефективності у частині повернення коштів, втрачених унаслідок нецільового використання, зловживань чи порушення фінансових регламентів.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. У сучасних дослідженнях проблема забезпечення відшкодування збитків бюджету в контексті державного фінансового контролю висвітлюється переважно через призму нормативного регулювання, методичного інструментарію та оцінювання результативності контролю. Зокрема, С. В. Бардаш і С. В. Свірко [1] акцентують увагу на підходах до оцінювання ефективності державного фінансового контролю та умовах її підвищення, що формує методологічне підґрунтя для аналізу результативності контрольних заходів. А. Колпакова [4] узагальнює концептуальні засади державного фінансового контролю та його роль в

управлінні публічними фінансами. У правовій площині базові рамки повноважень і процедур ДФК визначені Законом України № 2939-ХІІ, а також нормами Бюджетного кодексу України щодо контролю в бюджетному процесі та відшкодування збитків, завданих бюджету. Методичні підходи до визначення розміру збитків, що є передумовою для подальшого стягнення/відшкодування, деталізовані в матеріалах Держаудитслужби. На міжнародному рівні вимоги до аудиту відповідності та доказовості висновків, важливі для подальших правових наслідків і відшкодування, відображені у стандарті INTOSAI (ISSAI 4000). Практичні аспекти реалізації контрольних функцій і результати діяльності органів зовнішнього контролю відображаються також у звітності Рахункової палати.

Водночас недостатньо опрацьованими залишаються питання, пов'язані з конкретними механізмами своєчасного та повного відшкодування збитків, завданих бюджету. У цій статті зроблено спробу заповнити зазначену прогалину шляхом аналізу чинних підходів, виявлення їхніх слабких місць і формування практичних рекомендацій щодо їх удосконалення.

Мета статті полягає у здійсненні комплексного аналізу чинних механізмів забезпечення відшкодування збитків, завданих бюджету, у практиці суб'єктів державного фінансового контролю України та обґрунтувати конкретні напрями їх оптимізації з урахуванням актуальних інституційних, правових та воєнних реалій.

Для досягнення поставленої цілі визначено наступні завдання:

- охарактеризувати чинні інструменти та логіку реалізації відшкодування збитків;
- обґрунтувати підхід до оцінювання результативності (зокрема коефіцієнт відшкодування) і проаналізувати співвідношення між виявленими та фактично відшкодованими сумами;
- ідентифікувати ключові проблеми та «вузькі місця» процесу відшкодування (координаційні, інформаційні, процедурні);
- сформулювати практичні рекомендації щодо вдосконалення нормативно-правових засад, міжвідомчої взаємодії, превентивних підходів контролю та розвитку кадрового потенціалу.

Виклад основного матеріалу дослідження. Система державного фінансового контролю в Україні функціонує на підставі розгалуженої нормативно-правової бази,

зокрема Бюджетного кодексу України, Закону України «Про основні засади здійснення державного фінансового контролю в Україні», антикорупційного законодавства та інших актів.

Система державного фінансового контролю в Україні включає розгалужену мережу інституцій, кожна з яких має специфічні повноваження у сфері виявлення та забезпечення відшкодування бюджетних збитків. Ключовими суб'єктами, діяльність яких безпосередньо пов'язана з механізмами відшкодування, є:

1. Державна аудиторська служба України (Держаудитслужба) – центральний орган виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері державного фінансового контролю. Проводить ревізії, аудиту ефективності, перевірки закупівель, інспектування. За результатами контрольних заходів формує вимоги про усунення порушень, направляє матеріали до правоохоронних органів, ініціює позовне провадження.

2. Рахункова палата України – конституційний орган парламентського контролю, що здійснює зовнішній аудит державних фінансів. Проводить фінансовий аудит, аудит ефективності та аудит відповідності. Формує рекомендації щодо усунення порушень та подає висновки Верховній Раді України.

3. Державна казначейська служба України – здійснює попередній та поточний контроль за цільовим спрямуванням бюджетних коштів, подає до органів прокуратури подання про звернення до суду з позовами про відшкодування збитків, завданих державному та місцевим бюджетам.

4. Бюро економічної безпеки України (БЕБ) – правоохоронний орган, що протидіє кримінальним правопорушенням у сфері економіки. Здійснює досудове розслідування економічних злочинів, забезпечує арешт активів та відшкодування збитків у кримінальних провадженнях.

5. Органи прокуратури – звертаються до суду в інтересах держави з позовами про відшкодування збитків бюджету за поданням Казначейства або за власною ініціативою в рамках кримінальних проваджень.

Кожен із зазначених суб'єктів оперує специфічним набором інструментів впливу, проте їх спільним завданням є мінімізація бюджетних втрат і забезпечення невідворотності фінансової відповідальності за порушення бюджетного законодавства.

Попри формальну наявність необхідних інституційних передумов, практична реалізація компенсаторних заходів ускладнюється низкою чинників: бюрократичними затримками, недостатньою міжвідомчою координацією, а також обмеженістю інструментів примусового стягнення коштів.

У практиці державного фінансового контролю застосовується комплекс механізмів, спрямованих на забезпечення відшкодування збитків, завданих бюджету:

– адміністративні заходи: суб'єкти фінансового контролю видають обов'язкові до виконання приписи (вимоги) щодо усунення виявлених порушень і відшкодування завданих збитків; Держаудитслужба може ініціювати застосування фінансових санкцій до відповідальних посадових осіб;

– судовий захист: у випадках значних сум збитків або наявності ознак кримінальних правопорушень матеріали передаються до суду, який може ухвалити рішення про стягнення коштів на користь бюджету;

– перерозподіл бюджетних ресурсів: кошти, що були використані з порушеннями, можуть бути повернуті до відповідних бюджетних програм або перерозподілені згідно з чинним законодавством;

– досудове врегулювання (добровільне відшкодування): у ряді випадків суб'єкти господарювання або розпорядники бюджетних коштів добровільно компенсують завдані збитки з метою уникнення судового переслідування чи інших санкцій.

Для оцінювання ефективності механізмів відшкодування збитків проаналізовано звітність Державної аудиторської служби України [3] та запропоновано показник результативності – «коефіцієнт відшкодування» (Recovery Rate, %), який дає змогу охарактеризувати співвідношення між виявленими та фактично відшкодованими втратами та простежити динаміку бюджетного контролю, фінансової дисципліни і результативності заходів примусового стягнення.

Узагальнені результати контрольних заходів, здійснених органами державного фінансового контролю в Україні в останні роки, наведено в таблиці 1.

Попри позитивну динаміку коефіцієнта відшкодування, розрив між сумами виявлених порушень та фактично відшкодованими коштами залишається суттєвим. Зростання коефіцієнта відшкодування у 2024-2025 рр. може свідчити про підвищення результативності заходів щодо повернення втрачених

Таблиця 1

Коефіцієнт відшкодування бюджетних коштів за результатами контрольних заходів, проведених Державною аудиторською службою України (ДАСУ)

Рік	Кількість контрольних заходів (ревізій)	Загальний обсяг виявлених збитків (фінансових і матеріальних ресурсів), млрд. грн.	Відшкодовані кошти (фінансові і матеріальні ресурси, млрд. грн.	Коефіцієнт відшкодування, %
2022	446	99.8	1.1	1.1 %
2023	713	211	6.4	3.0 %
2024	749	41.2	6.2	15.0 %
2025	705	9.7	3.4	35.1 %

Джерело: сформовано автором на основі [3]

ресурсів, а також про посилення превентивного контролю й виявлення порушень на ранніх стадіях. Водночас значна частина збитків бюджету досі залишається непокритою, що зумовлює потребу в посиленні правозастосування та міжвідомчої взаємодії.

Наведений аналіз відображає лише частину реальної ситуації у сфері державного фінансового контролю. Сучасні тенденції зумовлені низкою системних проблем, що безпосередньо впливають на рівень відшкодування збитків бюджету, а саме:

- 1) неефективність судових процедур;
- 2) низький рівень виконання судових рішень;
- 3) обмеженість превентивних заходів;
- 4) фрагментарність системи нагляду та недостатня взаємодія між суб'єктами контролю;
- 5) обмеженість правових інструментів добровільного відшкодування;
- 6) методологічні проблеми визначення розміру збитків;
- 7) специфічні виклики воєнного часу.

Розглянемо кожну з проблем більш детально.

Неефективність судових процедур. Тривале судове провадження призводить до затримок у відшкодуванні збитків. Процес примусового стягнення неправомірно використаних бюджетних коштів часто розтягується на роки, що суттєво знижує превентивний та виховний ефект контрольних заходів. Попри проведення аудитів та ініціювання судових справ, значна частина збитків залишається невідшкодованою через слабкість механізмів виконання судових рішень.

У 2024 році Україна отримала рекомендації щодо запровадження системи збору даних для моніторингу виконання судових

рішень, що свідчить про наявні проблеми із своєчасністю та ефективністю судового розгляду. Додатково за результатами опитування 2024 року було з'ясовано, що хоча 79,4 % громадян і 76 % представників бізнесу розглядають корупцію як серйозну проблему, лише 18,7 % громадян і 23,2 % бізнесу повідомили про безпосередній досвід зіткнення з корупційними проявами протягом року. Така розбіжність може вказувати на потенційне недовиявлення порушень або проблеми з їх належною фіксацією та притягненням до відповідальності [8].

Низький рівень виконання судових рішень. Навіть за наявності позитивних судових рішень про стягнення збитків на користь бюджету, їх фактичне виконання залишається проблематичним. Боржники нерідко не мають достатніх активів для покриття зобов'язань, а виконавче провадження є тривалим та ресурсозатратним процесом. Відсутність ефективного механізму превентивного арешту активів на етапі контрольного заходу (до передачі справи до суду) призводить до виведення активів.

Обмеженість превентивних заходів. Наявні механізми значною мірою орієнтовані на реагування постфактум, тоді як інструменти попередження порушень розвинені недостатньо. Зокрема, рівень впровадження ризик-орієнтованого підходу в діяльність розпорядників бюджетних коштів залишається низьким. Відсутність сучасних методик оцінювання ризиків та аналітичних інструментів ускладнює раннє виявлення потенційних зловживань чи неефективного управління [8].

Фрагментарність системи нагляду та недостатня взаємодія між суб'єктами контролю. Недостатня координація між суб'єктами фінансового контролю та пра-

воохоронними органами негативно позначається на результативності відшкодування збитків. Держаудитслужба, Рахункова палата та різні правоохоронні органи нерідко діють автономно, що призводить до дублювання функцій, інформаційних розривів та втрати часу [5].

Державні органи оперують значним масивом даних, але відповідні бази часто не інтегровані між собою. Відсутність єдиного інформаційного простору та налагоджених каналів обміну даними ускладнює спільне реагування на факти порушень, як між органами державної влади, так і в їх взаємодії з приватним сектором. Це сприяє фрагментарності нагляду, дублюванню окремих контрольних заходів та одночасному ігноруванню інших напрямів, що знижує загальну результативність системи державного фінансового контролю.

З огляду на зазначені системні обмеження для підвищення ефективності механізмів відшкодування збитків, завданих бюджету, доцільно реалізувати такі ключові заходи, які докладніше викладені нижче:

- посилення нормативно-правових засад;
- розвиток міжвідомчої співпраці;
- розширення превентивного контролю;
- розвиток кадрового потенціалу.

Посилення нормативно-правових засад. Потребують упровадження спрощені процедури адміністративного стягнення неправомірно використаних коштів, а також суворіші санкції за невиконання приписів органів фінансового контролю. Важливим кроком у цьому напрямі стало ухвалення Верховною Радою України у першому читанні у вересні 2024 року проєкту закону, спрямованого на вдосконалення основних напрямів діяльності Рахункової палати. Проєктом передбачено закріплення статусу та повноважень Рахункової палати як вищого державного колегіального органу фінансового контролю, а також наближення організаційних і методологічних засад її діяльності до стандартів Міжнародної організації вищих органів фінансового контролю (INTOSAI). Окремо передбачається розширення повноважень щодо аудиту коштів місцевих бюджетів та діяльності державних підприємств, що має посилити правові механізми державного фінансового контролю.

Розвиток міжвідомчої співпраці. Для підвищення результативності розслідувань та скорочення строків відшкодування збитків доцільно створювати інтегровані інформаційні бази даних і спільні робочі групи (task

force) за участю органів фінансового контролю, правоохоронних органів та інших зацікавлених інституцій. Прикладом набуття досвіду міжвідомчої взаємодії можна вважати нараду, проведену в Офісі Президента України у січні 2025 року за участю представників низки міністерств (економіки, закордонних справ, цифрової трансформації тощо), де обговорювалися питання підготовки інвестиційних проєктів та презентації можливостей України у процесі приватизації державного майна. Хоча метою заходу була переважно підготовка інвестиційних пропозицій, такий формат свідчить про усвідомлення важливості координації між різними відомствами для досягнення спільних економічних і фінансових цілей.

Розширення превентивного контролю. Необхідно активніше впроваджувати ризикорієнтовані підходи та зміцнювати внутрішній контроль у бюджетних установах. Міністерство фінансів України здійснює розбудову системи Публічного внутрішнього фінансового контролю (Public Internal Financial Control, PIFC) у межах Стратегії реформування системи управління державними фінансами на 2022–2025 роки. Стратегічні орієнтири PIFC передбачають, зокрема, створення спеціалізованого вебпорталу для підвищення прозорості й результативності контролю, а також запровадження делегованої управлінської відповідальності. Водночас потребує посилення співпраця між PIFC-інституціями, органами зовнішнього аудиту та правоохоронними органами для забезпечення повного циклу превентивних і реагувальних заходів [8].

Розвиток кадрового потенціалу. Важливо інвестувати в підготовку та підвищення кваліфікації фахівців, які залучені до процесів державного фінансового контролю та правозастосування. Прикладом системної підтримки розвитку кадрового потенціалу є проєкт «EU for Stronger Public Finance Systems of Local Governments (LOGICA)», реалізований у 2017–2020 роках за підтримки ЄС. У межах цього проєкту надавалась допомога уряду України у підвищенні ефективності й прозорості системи управління місцевими фінансами, що сприяло зміцненню фіскальної децентралізації, підзвітності органів місцевого самоврядування та підвищенню спроможності суб'єктів фінансового контролю на місцевому рівні.

Висновки. Механізми забезпечення відшкодування збитків, завданих бюджету, у практиці суб'єктів державного фінансового

контролю України відіграють ключову роль у захисті публічних фінансів. Попри помітні результати законодавчих та інституційних реформ останніх років, зокрема покращення показників відшкодування, зберігається значний розрив між обсягами виявлених порушень та фактично повернутими коштами.

Підвищення коефіцієнта відшкодування у 2024-2025 рр. свідчить про позитивні зрушення, однак тривалі судові процедури, фрагментарність міжвідомчої взаємодії та недостатній рівень превентивного контролю й надалі обмежують досягнення повної фінансової відповідальності. Прийняття законопроекту щодо посилення повноважень Рахункової палати, розвиток цифрових інструментів, запровадження ризик-орієнтованого аудиту та реалізація програм з підвищення кваліфікації фахівців свідчать про прагнення модернізувати систему державного фінансового контролю.

За результатами проведеного дослідження можна виокремити такі пріоритетні напрями подальшого посилення механізмів відшкодування збитків бюджету:

– прискорення реалізації правових реформ, спрямованих на спрощення та пришвидшення судових і адміністративних процедур стягнення коштів;

– створення інтегрованих інформаційних систем та платформ обміну даними між суб'єктами фінансового контролю, правоохоронними органами та іншими зацікавленими інституціями;

– розширення практики застосування превентивних фінансових контролів, заснованих на сучасній системі управління ризиками та зміцненні внутрішніх контрольних процедур;

– системний розвиток кадрового потенціалу органів фінансового контролю та право застосування через спеціалізовані програми підготовки й підвищення кваліфікації.

Перспективи подальших досліджень пов'язуються з проведенням компаративного аналізу практик відшкодування збитків у міжнародному вимірі, а також із вивченням можливостей інтеграції цифрових технологій (зокрема систем штучного інтелекту для виявлення шахрайства) у процеси державного фінансового контролю. В умовах триваючих економічних та інституційних реформ в Україні забезпечення дієвої системи відшкодування бюджетних втрат є необхідною передумовою зміцнення довіри до державних інститутів, зниження фіскальних ризиків та досягнення довгострокової фінансової стабільності.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ:

1. Бардаш, С. В., Свірко, С. В. (2024). Ефективність державного фінансового контролю: підходи до оцінювання та умови підвищення. *Проблеми теорії та методології бухгалтерського обліку, контролю і аналізу*, (2(58)), 3–11.
2. Бюджетний кодекс України : Закон України від 08.07.2010 № 2456-VI // База даних «Законодавство України» / Верховна Рада України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2456-17>.
3. Державна аудиторська служба України. Річні звіти за 2022–2024 роки. URL: <https://dasu.gov.ua/ua/plugins/userPages/53>
4. Колпакова А. Державний фінансовий контроль на сучасному етапі: огляд концептуальних засад. *International Science Journal of Management, Economics & Finance*. 2023. V. 2, No. 1. С. 9–18.
5. Калетнік Г., Здирко Н. Публічний фінансовий контроль в Україні: стан, проблеми, перспективи. *Economic Annals-XXI*. 2021. Т. 187, № 1–2. С. 163–176.
6. Методика визначення розміру збитків : офіц. матеріали / Державна аудиторська служба України. URL: <https://dasu.gov.ua/ua/plugins/userPages/970>.
7. Про основні засади здійснення державного фінансового контролю в Україні : Закон України від 26.01.1993 № 2939-XII // База даних «Законодавство України» / Верховна Рада України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/go/2939-12>.
8. Commission staff working document. Ukraine 2024 Report. URL: <https://enlargement.ec.europa.eu/>
9. ISSAI 4000 Compliance Audit Standard / INTOSAI. 2019. URL: <https://www.issai.org/wp-content/uploads/2019/08/ISSAI-4000-Compliance-Audit-Standard.pdf>

REFERENCES:

1. Bardash, S. V., & Svirko, S. V. (2024). Efektyvnist derzhavnoho finansovoho kontroliu: pidkhody do otsiniuvannia ta umovy pidvyshchennia [Efficiency of state financial control: approaches to evaluation and conditions for improvement]. *Problemy teorii ta metodolohii bukhhalterskoho obliku, kontroliu i analizu*, (2(58)), 3–11.

2. Verkhovna Rada Ukrainy. (2010, July 8). Biudzhetniy kodeks Ukrainy [Budget Code of Ukraine] (Law No. 2456-VI). Baza danykh "Zakonodavstvo Ukrainy". Retrieved February 28, 2026, from <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2456-17>
3. Derzhavna audytorska sluzhba Ukrainy. (2022). Richnyi zvit [Annual report]. Available at: <https://dasu.gov.ua/ua/plugins/userPages/53>
4. Kolpakova, A. (2023). Derzhavnyi finansovyi kontrol na suchasnomu etapi: ohliad kontseptualnykh zasad [State financial control at the present stage: review of conceptual foundations]. *International Science Journal of Management, Economics & Finance*, 2(1), 9–18.
5. Kaletnik, H., & Zdyrko, N. (2021). Publichnyi finansovyi kontrol v Ukraini: stan, problemy, perspektyvy [Public financial control in Ukraine: state, problems, prospects]. *Economic Annals-XXI*, 187(1–2), 163–176.
6. Derzhavna audytorska sluzhba Ukrainy. (n.d.). Metodyka vyznachennia rozmiru zbytkiv. Available at: <https://dasu.gov.ua/ua/plugins/userPages/970>
7. Verkhovna Rada Ukrainy. (1993, January 26). Pro osnovni zasady zdiisnennia derzhavnoho finansovoho kontroliu v Ukraini [On the Basic Principles of State Financial Control in Ukraine] (Law No. 2939-XII). Baza danykh "Zakonodavstvo Ukrainy". Available at: <https://zakon.rada.gov.ua/go/2939-12>
8. European Commission. (2024). Ukraine 2024 report (Commission staff working document). Available at: <https://enlargement.ec.europa.eu/>
9. INTOSAI. (2019). ISSAI 4000: Compliance Audit Standard. Available at: <https://www.issai.org/wp-content/uploads/2019/08/ISSAI-4000-Compliance-Audit-Standard.pdf>

Дата надходження статті: 28.02.2026

Дата прийняття статті: 16.03.2026

Дата публікації статті: 24.03.2026